

Thời Ấy Đã Qua Rồi

Lại Thị Mơ

Ông ngoại tôi là trưởng tộc, nhưng *độc đĩnh*. Bởi vậy khi bà ngoại đẻ liền tù tì 9 cô con gái, mà đẻ năm một. Vì ai cũng sốt ruột chưa có ai nối giới, không khéo họ của ông ngoại sẽ chấm dứt ở đây (đời ông). Hễ cô con gái nào chui ra, là 3 tháng sau, bà ngoại đã mang một mầm hy vọng khác liền. Có khi chưa tới 3 tháng, vì tôi có hai bà đi học chung một lớp, người sinh tháng Giêng, người sinh tháng Một. Mẹ tôi kể rằng, cả họ (dĩ nhiên, vì ông là trưởng họ mà) bắt đầu đi khăn vái bất cứ nơi nào nghe linh thiêng. Từ đền Đức Thánh Trần, tới chùa Hương. Cuối cùng tới lần thứ 10, thì cả họ reo mừng, một "cậu" xuất hiện. Bởi vậy người ta mới gọi *con cầu tự* là vậy. Mẹ kể, vừa chui ra, hơi cứng cáp là ông bà ngoại giả bộ không nhận đứa bé này là con, đuổi ra khỏi nhà (đánh lừa ma quỷ ganh ghét bắt đi). Sau khi thông báo (hùng hồn) không nhận đứa trẻ này, cả nhà cho gia nhân đặt cậu con cầu tự giữa ngã ba đường. Sau đó ông ngoại giả vờ đi ngõ khác, tình cờ đi ngang qua đó, reo lên: "*vớ được thằng bé*". Thế là xong mọi thủ tục đánh lừa ma quỷ. Ngay khi nghe mẹ kể (đi kể lại) câu chuyện, dù còn nhỏ (10 tuổi), không dám nói ra (sợ bị la), tôi đã nghĩ trong đầu: Nếu đã gọi là ma (mãnh) thì tụi nó rất ranh ma (quỷ tha ma bắt) làm sao mà lừa nó được. Tôi (lí lắc) tưởng tượng, trong lúc người lớn xì xụp khăn vái, mấy con ma (vô hình) đang cười hì hì chế nhạo, chờ cúng xong, nhào vô hưởng lộc.

Tới đời mẹ tôi, oái oăm sao, cháu ngoại toàn con trai. Tôi có 7 anh em trai, mà tôi là con gái duy nhất. Không phải cứ hiếm là quý, không là công chúa (pranh sét, pranh sét gì hết). Mẹ tôi vẫn theo truyền thống: con gái là đồ bỏ (nhất nam viết hữu, thập nữ viết vô). Suốt ngày mẹ đọc ca dao ý nói nuôi con gái (tổn cơm), mai một nó cũng bỏ mình:

*Tay mang khăn gói qua sông (rước dâu bằng thuyền).
Mẹ gọi, mặc mẹ, theo chồng (là) cứ theo.*

Hơn nữa dâu là con, rể là khách.

Mai kia: Cháu ngoại là cháu quanh bờ (hồ).

Quý vị có biết "cháu quanh bờ" nghĩa là gì không? Là đồ bỏ, vì quanh bờ hồ toàn phân (chó lẫn phân người). Bởi vậy, ngay từ khi biết nhặt rau, tôi có bồn phận phải rửa chén, quét nhà. Sáng dậy nấu nước pha trà, rửa bộ ly chén ở bàn thuốc lào của bố. Mà trên tôi còn có hai anh lớn, không phải làm gì hết. Mẹ bắt tôi phải tập làm việc nhà ngay từ nhỏ, để mai kia đi lấy chồng, người ta không chửi không biết dạy con (gái).

Cả một thời ấu thơ, tôi lủi thủi chơi một mình (bố không cho ra đường). Tôi lại có nhiều chú ít cô. Mẹ tôi có 9 chị em gái, thì bố tôi có 9 anh em trai.

Tới phiên tôi lại có 2 thằng. Lần sanh thứ nhì, cô y tá reo lên: A! Con trai.

Cô y tá quen (cùng xóm) hích tay cô kia: "*Chị ấy có rồi.*"

Tôi nhớ cô bạn thêm con trai, đứa đầu con gái, nằm trên giường cô bảo "chết lịm" khi biết đứa thứ hai cũng là gái. Còn tôi? Tỉnh bơ, chẳng vui chẳng buồn. Dừng đừng, số mình không có con gái, phải chịu thôi.

Tới cháu nội thứ hai, thằng bố gọi:

- Mẹ ơi! Con trai.
- Mẹ biết rồi.
- Sao mẹ biết?

Chẳng lẽ nói: My destiny.

Lúc nhỏ cũng chỉ mình là con gái trong nhà. Bây giờ già, cũng chỉ là phái nữ (duy nhất) tại gia.

Bởi vậy cô bạn thân có 2 thằng con trai, khi nghe tin tôi có đứa thứ hai cũng đực rựa nó cười khà khà chọc quê:

- Chúc mừng bà làm việc nhà, nấu cơm suốt đời, khỏi có đứa (con) nào giúp.

Không có chó bắt mèo...

Nhờ cả bố lẫn con đi ngang chợ (tiện khi về nhà), ghé vô mua dùm mấy món (lỡ quên).

Về nhà, thờ dài:

- Đây là cần Tây, không phải cần Tàu.
- Đây là parleys, không phải gò (rí).

Không thể bỏ parley vô phờ. Thôi khỏi bỏ. Bà ngoại đã từng la mẹ: "*nấu xôi đậu đen, mà trắng như mắt ma.*"
Cha con ăn vẫn khen ngon, *phở không hành gò, trắng như mắt ma* (thật).

Khi đi chợ, gặp thằng cháu ở chỗ đậu xe, nó cũng bị vợ sai đi chợ, nó nói:

- Con sợ về bị "la". Chẳng thà bắt con cắt cỏ, rửa chén. Chứ kêu đi chợ, con run lắm.
Đúng là như thế, không có chó bắt mèo.
Cả bố lẫn con, ít khi mua đúng ý mẹ.
Trời ơi, kêu lấy nước mắm con cua. Lấy con tôm, mà lại lấy con tôm nhỏ, dờ hơn con tôm bự.
Cả bố lẫn con đều nói:

- Hết chai con cua, còn con tôm nào cũng giống nhau.
Ngày mai đi chợ, nước mắm con cua chất đầy các kệ. Ông chồng giả bộ (ngây thơ):
- Chắc hàng mới về.

Khi đi làm, ngay cả các cô làm chung cũng biết, bà mê con gái quá. Không bao giờ nhìn con nít giống con bà, mà cứ nhìn mấy cô bé vô tiệm. Hình như đã thành nỗi "ám ảnh" khiến cho con nhỏ trong tiệm có bầu sinh đôi, siêu âm là 2 con gái. Nó bảo rằng: "*bả cứ liếc cái bụng nó hoài.*"

Năm tôi 12 tuổi mẹ sinh đứa cuối cùng là con gái. Đó là may mắn cho tôi, dù rằng khi tôi vào đại học, em mới vô lớp Một. Tới khi qua Mỹ, tôi vẫn "rên rĩ" thèm có con gái. Cô bạn (Mỹ) đã mắng:

- Có được một sister, còn than thở gì nữa. Xem tui nè, toàn anh em trai, giờ có 2 thằng con nữa.
Tôi đồng ý, mình vẫn còn may (chút xíu).

Các cụ già làm tóc xong, ngồi chờ. Tôi giả vờ (nói như thật):

- Phải chờ con gái không?
- Phải cái áo này, đôi giày này, của con gái mua biếu không?
- Ủa? Sao you biết?

Có gì lạ đâu. Khi tôi nghe một cô khách Mỹ nói rằng, cô chỉ gọi Mom cho mẹ đẻ của cô ấy thôi. Còn xú tôi, mẹ chồng mới là mẹ:

Con gái con của người ta

Con dâu mới thực (quan trọng) mẹ cha mang về.

Con dâu mới đẻ cho bà "đích tôn", còn cháu ngoại là cháu bà nội (nhưng) tội bà ngoại.

Cái thườ mẹ chồng hét ra lửa, trong truyện của Tự lực văn đoàn, là Diễm xưa. Bây giờ là thế kỷ 21, mẹ muốn ghé nhà con trai phải make appointment. Còn mẹ vợ khỏi, muốn tới lúc nào cũng được.

Bà ngoại được quyền giữ cháu (y như VN), vì nghe (lén) các cô khách (Mỹ) nói với nhau: *Chỉ tin my mom.*

Các bạn Mỹ (già) nói với tôi:

- You không zip your mouth, là khỏi thấy thằng con (ghé nhà), còn cháu nội, thì quên đi.

Khỏi nhắc, tui sợ con dâu còn hơn sợ bà Cố!

Có một bà mẹ chồng, muốn thăm cháu nội. Bà nói đi bác sĩ gần đây, tiện ghé qua. Con dâu hỏi "*bộ bệnh hả?*"

Bà rồ rít nói "*không không, chỉ là check-up thôi.*"

Vậy thì bà phải đi rửa tay, rồi mới được ẵm cháu nội.

Có con trai tử thân lắm quý vị ạ.

Bà bạn chỉ có một con trai, bằng cấp cao lắm, nhưng khi lấy vợ kiếm việc ở nơi gần nhà sui gia, cách nhà mẹ chồng 2 tiếng lái xe (cho khỏi tới hoài). Bà nội nhớ các ngày nghỉ của trường học, ghi trên lịch bằng mực đỏ.

Tuần này là lễ Easter, tuần này là Spring recess (khác Spring break)... bà sẽ được gặp cháu.

Một bữa kia con trai và con dâu đi đám cưới, bà ngoại đang đi chơi xa. Cháu nội được gọi bà nội trông dùm vài tiếng. Bà bạn tôi kể rằng, khi xe của bố mẹ nó vừa đi khỏi. Thằng nhỏ chạy vấp té, trán "u một cục" to bằng trái chanh. Bà mếu máo khóc gọi tôi, lờ rờ, thôi lấy nước đá chườm. Đừng xài muối lăn trên cục u, trầy da cháu bé. Bà cứ lo không biết làm sao "ăn nói" với con dâu. Tôi bực mình hét to:

- Chuyện này có thể xảy ra cho bất cứ ai, bất cứ lúc nào. Không việc gì phải mếu máo.
Thiệt bực mình, mặc xác chúng nó, không nhờ giữ cháu càng khoẻ. Đi du lịch không ai quấy rầy.
Đời cua, cua máy. Đời cáy, cáy đào.
Đã nuôi bố, rồi còn đời nuôi cháu.
Lay tỉnh bà ơi! Con dâu không nhờ babysitting càng tốt.

Tôi "mắng xối xả" cô bạn, có biết đâu, mình cũng chỉ dối lòng.

Hàng ngày tiếp xúc với khách hàng (Mỹ), tôi biết cả gia đình con trai, con gái, mẹ chồng, mẹ vợ. Họ đến làm tóc những lúc khác nhau. Một bữa kia tôi hỏi cô con dâu:

- Mẹ chồng của cô có hẹn lúc 10am. Giờ này bà chưa tới (trễ 2 tiếng), bà có chuyện gì không?
- I don't know. No more.

- No more cái gì hả cô?
- No more, Mother-in-law. Tụi tao ly dị rồi.

In-law mà. Ui trời! Chữ Mother-in-law. Tôi học năm 11 tuổi (lớp 6), mà mãi nửa thế kỷ sau, tôi mới hiểu nghĩa thực sự. Tôi cứ tưởng người Mỹ họ viết như vậy, thì cứ học như vậy. Như vậy sau khi đường ai nấy đi, bà đâu còn là mẹ chồng. Không phải như bà Phán mắng cô Loan:

- Con cô, nhưng cháu tôi.

Thời đó qua rồi, cổ lỗ sĩ lắm rồi. Bây giờ nơi xứ người: Lady first, kể là con chó. Con trai bà lộn xộn, con dâu ly dị, thì con trai mất hết: mất vợ, mất nhà, mất con.

Bởi vậy xứ này "bà mẹ vợ" mới là người có quyền uy. Mẹ chồng cứ tưởng "hét ra lửa" kiểu bắt bẻ "con dâu mẹ chồng" là vô cùng lạc hậu.

Xứ này người ta chỉ viết diều chuyện bà má vợ. Chẳng ai quan tâm tới bà mẹ chồng. Có lẽ linh tính đã khiến tôi biết điều này, chẳng bao giờ có một cô con gái. Hạch hỏi ông chồng:

- Nếu có "con rơi con rớt" thì khai ra đi, nếu là con gái là tui tới "bắt cóc" tiền.

Khùng quá, con gái là "tài sản vô giá" của má nó. Bà có 3 đầu 6 tay cũng không rở được đâu.

Chưa thấy ai "ngu" như Tom Cruise, chỉ có một đứa con đẻ duy nhất, đẹp ngoan như thế, mà không được gần con. Cô vợ khi mới lớn, chàng ta đã là tài tử nổi tiếng của Hollywood. Dù mới teenager, cô ấy nói rằng, khi lớn (nhất định) sẽ lấy chàng ta dễ dàng).

Than ôi, đẹp trai, giàu có, danh vọng cũng vất đi. Cô đành phải chia tay khi con gái chỉ mới 5 tuổi. Vỡ mộng, đành làm mẹ đơn thân.

Hãy tỉnh táo các cô gái mới lớn, **hạnh phúc không phải tính bằng bất cứ cái gì trên cõi đời, danh gia vọng tộc, tiền rừng bạc bể cũng không mua được hạnh phúc đâu.** Hãy đến với nhau bằng tấm lòng chân thật, năm bảy đời chồng cũng chẳng phải là điều hãnh diện.

Đó là sự thật của thời đại New technology. Chẳng cứ gì ở hải ngoại, trong nước cũng vậy thôi, có con trai là yên chí "sợ con dâu" bỏ con mình. Con trai phải trả child support, có khi cả alimony cho vợ cũ, sau khi chia đôi tài sản.

Sống với nhau tới "răng long đầu bạc" hiếm lắm quý vị ơi. **Hầu như toàn các bà đòi ly dị, hiếm có mấy ông.** Chỉ "duy nhất" trong lịch sử (chắc vậy) có chàng "cướp biển" Johnny Depp thắng kiện bà vợ cũ (vu cáo). Tôi là phái nữ, nhưng cũng rất "hả hê" nghe tin Cướp biển Caribbean thắng kiện.

Thứ đàn bà con gái điêu ngoa, không thể chấp nhận, dù có chim sa cá lặn, cũng chấp tay xá. Sắc đẹp chẳng làm cho bữa cơm ngon hơn, cũng chẳng làm cho căn nhà gọn gàng ngăn nắp.

Có ai hiểu cho nỗi lòng các bà má chồng thời nay.

Không có "nói quá" (đáng) đâu.

Ngày xưa nghe nói: "*Có con gái phải thương nhiều hơn (con trai) vì con gái đi lấy chồng, phải "gánh vác" giang san nhà chồng (ý nói còn có mẹ chồng, các cô em chồng), rồi "mang nặng đẻ đau", rồi nuôi con vất vả.*" Hoá ra mình "số sướng", cháu bà nội tội bà ngoại. Một năm được gặp cháu vài lần là tốt rồi.

Thằng con lớn không chịu lấy vợ. Nó bảo rằng:

- Không có vợ là con số zero.
Có vợ ngoan là dấu cộng (+)
Gặp con vợ gian ác là dấu trừ (-).
Như vậy - < 0 < +.
Nó không dám chơi trò đổ đen.
Hôn nhân là "cờ bạc" hên xui.
Mẹ đừng bắt con lấy vợ.
- Không lấy vợ về già ai chăm sóc.
Trẻ cậy cha, già cậy con

Đó là nỗi ám ảnh của mọi bà mẹ, dù có con trai hay con gái. Sao mẹ "quá lo", nursing home sẽ lo tất cả. Bà mẹ có con trai chịu lấy vợ, chờ hoài chỉ có "chó nội", còn baby: not now.

Thế kỷ 21 rồi. Thay đổi cách suy nghĩ đi các bà mẹ ơi!

Lại thị Mơ